

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**УТВЪРЖДАВАМ,
МИНИСТЪР :**

/ДОЦ. Д-Р ВЛАДИМИР АТАНАСОВ/

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ
ПО ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
ЗА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

ПРОФЕСИЯ "ТЕХНИК НА БИТОВА ТЕХНИКА"

**ПРОЕКТ "УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ" - ПРОГРАМА ФАР**

СОФИЯ , 2002 г.

[Handwritten signatures and dates]
19.03.02
19.03.02

I. Цел

Програмата е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика за придобиване на III степен на професионална квалификация по пилотната професия "Техник на битова техника" по проект "Усъвършенстване на професионалното образование и обучение" по програма ФАР. Разработена е въз основа на утвърдения стандарт за придобиване на квалификация по професията.

II. Държавни зрелостни изпити за придобиване на III степен на професионална квалификация

1. Държавните зрелостни изпити за придобиване на III степен на професионална квалификация са два:

- изпит по теория на професията - писмен тест, разработен от училищен екип на основата на тази **изпитна програма** и утвърден от директора на училището;

- изпит по практика на професията - изпълнение на практическо задание, разработено от училищен екип в съответствие с тази **изпитна програма**, съгласувано с работодатели и утвърдено от директора на училището.

2. Учениците придобиват право да се явяват на държавни зрелостни изпити за придобиване степен на професионална квалификация, след като са получили оценка най-малко среден (3,00) по всички модули за съответната степен на професионална квалификация.

3. Изпитът по теория на професията за придобиване на III степен на професионална квалификация се провежда след приключване на учебните занятия по график на училището.

4. Изпитът по практика на професията се провежда след приключване на практиката на конкретно работно място по график на училището.

5. Продължителността на изпита по теория на професията (писмения тест) е 4 астрономически часа, а продължителността на изпита по практика – до три дни по 8 астрономически часа.

Организирането и провеждането на изпитите е съгласно **Указание на МОН от 29.01.2002 г.** за провеждане на държавни зрелостни изпити за придобиване степен на професионална квалификация по пилотните професии по проект "Усъвършенстване на професионалното образование и обучение" - програма ФАР.

III. Съдържание на писмения тест за изпита по теория на професията

1. Писменият тест включва въпроси и задачи от следните модули:

- Електронагревателни уреди и системи;
- Преносими битови уреди;
- Електрически готварски печки;
- Машины за почистване;
- Миялни и перални машини;
- Модули за икономически знания.

2. Относителна тежест на участието на всеки от модулите в теста и професионалните компетенции, които се оценяват чрез въпросите и задачите в него.

№	Модул Професионални компетенции, които се оценяват	Относителна тежест в теста в %
1	2	3
1.	Електронагревателни уреди и системи <ul style="list-style-type: none"> да описват конструкцията; да обясняват действието; да разчитат и заснемат електрически схеми; да предлагат алгоритъм за откриване повреди на: електрически водонагревателни уреди, електроотоплителни уреди и електрически уреди за готвене. 	8
2.	Преносими битови уреди <ul style="list-style-type: none"> да описват конструкцията; да обясняват действието; да разчитат и заснемат електрически схеми; да предлагат алгоритъм за откриване на повреди на: електрически ютии, сешоари, електрически уреди за печене и пържене, електрически уреди за чай и кафе, кухненски машини и прахосмукачки. 	20
3.	Електрически готварски печки <ul style="list-style-type: none"> да описват конструкцията; да обясняват действието; да разчитат и заснемат електрически схеми; да предлагат алгоритъм за откриване на повреди на : електрически готварски печки, микровълнови електрически печки, аспиратори и абсорбатори 	28
4.	Машини за почистване <ul style="list-style-type: none"> да описват конструкцията; да обясняват действието; да разчитат и заснемат електрически схеми; да предлагат алгоритъм за откриване на повреди на : машини , почистващи с миеща течност; парочистачки; подолъскачки и допълнителни приставки – накрайник, въртяща се четка 	6
5.	Миялни и перални машини <ul style="list-style-type: none"> да описват конструкцията; да обясняват действието; да разчитат и заснемат електрически схеми; да предлагат алгоритъм за откриване на повреди на : миялни и перални машини. 	32

1	2	3
6	Модули за икономически знания <ul style="list-style-type: none"> • да познават основите на бизнес-комуникацията; • да познават основите на маркетинга; • да познават принципите за изготвяне на бизнесплан; • да работят с нормативни документи. 	6

3. Равнища на сложност на въпросите и задачите в теста по модули и максималния брой точки, които носят верните отговори за всеки модул.

3.1.Равнищата на сложност на въпросите и задачите в теста са три: **първо, второ и трето** и са определени в съответствие с класификацията на образователните цели по Блум.

Въпросите от I-во равнище изискват възпроизвеждане на изучаван предварително учебен материал: познаване на общи понятия; познаване на конкретни факти; познаване на предназначението и функциите на уреди, устройства и системи, свързани с конкретна професия; познаване на технологии и т.н.

Верният отговор на всеки въпрос от първо равнище се оценява максимум с 1 точка.

Въпросите от II-ро равнище изискват интерпретиране на изучен материал: разбиране на факти и принципи; обясняване на методи и процедури; обобщаване; сравняване; заключения и т.н.

Верният отговор на всеки въпрос от второ равнище се оценява максимум с 2 точки.

Въпросите от III-то равнище изискват използване на знания от изучаван учебен материал в нови конкретни ситуации: прилагане на правила, методи, концепции, закони и принципи в нови ситуации; изчисления; построяване на диаграми и графики; откриване и решаване на проблеми и т.н.

Верният отговор на всеки въпрос от трето равнище се оценява максимум с 4 точки.

3.2.Обобщена таблица за съдържанието и оценяването на писмения тест:

Модули	Брой въпроси			Общ макс. брой точки за въпросите от модула
	I – во равнище	II – ро равнище	III– то равнище	
1	2	3	4	5
Електронагревателни уреди и системи	2	1	1	8
Преносими битови уреди	6	3	2	20
Електрически готварски печки	6	5	3	28

1	2	3	4	5
Машини за почистване	2	2	-	6
Миялни и перални машини	-	4	6	32
Модули за икономически знания	2	-	1	6
Общо 6 модула	18 въпроса по 1 точка	15 въпроса по 2 точки	13 въпроса по 4 точки	100 точки

Общо за писмения тест – 46 въпроса = 100 точки

IV. Съдържание на изпита по практика на професията

1. Държавният изпит по практика се състои в изпълнение на практическо задание, което дава възможност да се оценят постигнатите от учениците професионални компетенции за трета степен на професионална квалификация, съгласно стандарта за придобиване на квалификация по професията. Практическото задание обхваща следните модули:

- Електронагревателни уреди и системи;
- Преносими битови уреди;
- Електрически готварски печки;
- Машини за почистване;
- Миялни и перални машини.

2. На държавния изпит по практика на професията “Техник на битова техника” за III-та квалификационна степен се проверяват следните професионални компетенции на учениците:

- Да разчитат техническите параметри на уреда;
- Да извършват необходимите дейности за привеждане на уреда в експлоатация;
- Да демонстрират начина на работа с уреда;
- Да извършват диагностика на уреда без разглобяване (или с частично разглобяване) и да посочват възможните повреди;
- Да извършват диагностика на уреда с разглобяване;
- Да снемат монтажни и принципни схеми;
- Да откриват и отстраняват повредата;
- Да извършват изпитване на годността и безопасността на уреда при експлоатация.

3. Практическото задание за провеждане на държавния изпит по практика, за всеки ученик се състои от две задачи.

Съдържанието на задачите и относителната им тежест за формиране на крайната оценката посочени в следващата таблица:

№ на задачата	СЪДЪРЖАНИЕ	Относителна тежест %
1.	Извършване на диагностика на уред без разглобяване (или с частично разглобяване).	35
2.	Откриване и отстраняване повредата и изпитване на годността и безопасността на уреда (системата) при експлоатация.	65

4. Оценяването на изпълнението на практическото задание. се извършва по следните критерии :

- Организация на работното място;
- Правилен избор на необходимите уреди и инструменти за извършване на необходимите дейности;
- Последователност и целесъобразност на извършваните проверки за установяване на повреди;
- Оптимална степен на разглобяване на уреда;
- Спазване на правилата по техника на безопасност, хигиена и охрана на труда и противопожарна и аварийна безопасност при извършваните дейности.

5. В практическото задание се определя относителната тежест на всяка стъпка от изпълнението и на всеки от критериите и се разработва система и инструментариум за оценяване по тези критерии (на принципа на даване на определения брой точки или част от тях за изпълнението на всяка стъпка от заданието и на отнемане на точки в зависимост от степента на покриване на критериите)

6. Максималният брой точки за изпълнението на практическото задание за изпита по практика на професията е **100**.

V. Оценяване на резултатите от изпитите

1. Всеки член на изпитната комисия оценява резултатите от писмения тест и от изпълнението на практическото задание на всеки ученик и ги нанася в индивидуална карта за оценяване на съответния изпит за всеки ученик

2. Председателят на изпитната комисия оформя окончателната оценка на всеки ученик, след консенсус в комисията и я нанася в окончателния протокол за резултатите от съответния изпит .

3. Държавните зрелостни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация се считат за успешно изпълнени, ако ученикът е постигнал поне 50% от максималния брой точки за теста (заданието).

4. Събраният брой точки от всеки ученик за съответния изпит се трансформира в цифрова оценка по следната формула:

Брой точки, постигнати от ученика за теста (заданието)
Цифрова оценка = 6 . -----
Максимален брой точки за теста (заданието)

5. В документите се вписват оценките от изпита по теория и за изпита по практика закръглени до стотни.